

Mica - comentarii William Kelly

Mica 1

Profetia lui Mica, asemenea celorlalte, are caracteristicile ei deosebite, desi se inscrie in curentul general al marturiei pentru Israel si, ca si celelalte, difera de profetia lui Iona, pe care am studiat-o ultima data. La prima vedere putem observa o mare asemanare intre linia urmata de Mica si cea a profetului Isaia. Pe de alta parte, exista diferenta evidenta ca, pe cand Isaia este mult mai cuprinzator, Mica prezinta marturia sa intr-o forma mai scurta si mai comprimata, daca nu deosebita. Diferitele aspecte ale adevarului pe care a primit sarcina de a-l vesti sunt toate impreuna exprimate pe scurt.

Profetia se imparte in doua, daca nu chiar in trei parti bine delimitate: primele doua capitole cuprind introducerea, apoi Mica 3, 4 si 5 ne conduc la punctul culminant al marturiei profetului, dupa care Mica 6 si 7 constituie incheierea potrivita.

In prima parte, profetul cheama tot poporul si chiar pamantul si tot ce exista pentru a auzi marturia lui Yahve – vai! – impotriva Samariei si a Ierusalimului. Din templul Sau cel sfant, Adonai „iese din locul Sau si va cobori “. Este o expresie izbitoare. Lucrarile Sale in har sunt in legatura cu locul Sau; Dumnezeu este la locul Sau atunci cand arata indurarea Sa suverana. Pentru judecata El „iese din locul Sau“. Nu este in firea Lui sa fie judecator, ci Acela care da si binecuvanteaza. Pentru el judecata este o lucrare ciudata, dupa cum spune Isaia 28.21, o lucrare pe care, daca trebuie sa o faca, o va face repede. Dupa cum spune Isaia, trebuie sa termine repede judecata deoarece nu li place sa ramana la judecata. Este o necesitate dureroasa impusa de rautatea omului, si aceasta deoarece daca El ar renunta la a judeca nedreptatea ar fi nevoit sa renunte la caracterul Sau moral. Dar harul este lucrarea Lui normala, activitatea iubirii divine in pofida raului, nu apropiindu-se de rau, ci inaltandu-se deasupra lui. Harul I se potriveste lui Dumnezeu si El Isi gaseste placerea in har, care este si puterea Lui in fata falimentului. Judecata este masura pe care o ia in caz de necesitate, fiind ceea ce se cere din cauza nedreptatii fapturii Sale, fie ca este vorba de ingeri cazuti, fie de om. Astfel, aici profetul spune ca „Yahve iese din locul Sau si va cobori si va calca pe inaltimile pamantului. Si muntii se vor topi sub El si vaile vor crapa ca ceara inaintea focului, ca apele revarsate pe un povarnis“ (v. 3-4).

Prin urmare, zadarnic se intareste Israel in increderea ca nu vor fi pedepsiti: asaceva nu este posibil cand Yahve este judecator. „Toate acestea, pentru faradelegea lui Iacov si pentru pacatele casei lui Israel“. Pacatul este rau intotdeauna, dar nicaieri nu este mai umilitor decat cand se manifesta la poporul lui Dumnezeu. „Care este faradelegea lui Iacov? Nu este Samaria? Si care sunt inaltimile lui Iuda? Nu sunt ele Ierusalimul?“ Samaria era sediul guvernarii lui Israel, iar Ierusalimul cel al lui Iuda, unde domnea casa lui David. Dar acestea erau si sedii ale inaltimilor nedreptatii impotriva lui Yahve, Samaria cu desavarsire, iar Ierusalimul din ce in ce mai mult. „De aceea, voi face Samaria ca o gramada de pe camp, ca niste plantatii de vie; si-i voi rostogoli pietrele in vale si-i voi dezgoli

temeliile. Si toate chipurile ei cioplite vor fi sfaramate si toate darurile ei din curvie vor fi arse cu foc; si pe toti idolii ei ii voi pustii. Pentru ca din plata unei curve i-a adunat si ca plata a curvei se vor intoarce. Pentru aceasta voi plange si voi urla; voi umbla desculat si gol; voi face o plangere ca sacalii si o jelire ca strutii. Pentru ca rana ei este fara vindecare; pentru ca a venit chiar pana la Iuda, ajunge pana la poarta poporului meu, chiar pana la Ierusalim“.

Unii comentatori rationalisti, din motive pe care numai ei le cunosc, sunt dispusi sa considere ca Mica este un profet tarziu, dar nu trebuie sa ne facem nici un fel de scrupule in respingerea teoriilor lor. Profetul insusii spune ca era „in zilele lui Iotam, ale lui Ahaz si ale lui Ezechia“ si nu exista nici cea mai mica dovada ca aceste cuvinte, care arata ca el a fost unul dintre profetii timpurii, nu sunt adevarate. Dar rationalistii gasesc intotdeauna un motiv cat de neintemeiat pentru a ajunge la orice concluzie le da ghes inima: fie ca este un alt autor fie orice alta problema pe care si-ar putea-o imagina! Pentru ca, in fond, cine oare este mai credul decat un rationalist? Se poate demonstra usor ca minunile pe care sistemul lor de gandire ii obliga sa le creada sunt mai putin rationale si mai putin demne de incredere decat marturia in fata careia credinta se pleaca in mod implicit, dar minunile in care cred ei sunt minuni ale imposturii si relei credinte. Oamenii pot crede orice scade credibilitatea unei profetii, si aceasta chiar afisand pretentia de a-l onora pe scriitor si de a nu pune la-ndoiala buna credinta si sfintenia. Ce idee deosebita pot avea ei despre adevar si sfintenie! Daca un om care se declara a fi om al lui Dumnezeu pretinde a profeti intr-o epoca in care nici nu se nascuse si dadea drept profetie ceva care fusese scris dupa implinirea in fapt a evenimentelor, nu este acela un sarlatan si nu este scrierea lui o impostura?

Daca li se cer dovezi, atunci se poate descoperi ca, dincolo de o gramada de detalii care tin de stil si de frazeologie, dificultatea reala pe care o au ei toti este faptul ca ei presupun ca, de fapt, nu exista profetie. Daca profetul se prezinta ca unul care a trait inainte de acele evenimente, ei isi imagineaza ca numai o figura de stil ar da un efect poetic mai deosebit pentru mintea omului din popor, dar, de fapt, scriitorul a scris despre fapte care avusesera deja loc ca si cum ele ar fi de domeniul viitorului. Astfel, vedem ca necredinta ascunde intotdeauna aceasta marca: avand cele mai mari pretentii de a cauta adevarul, ea neaga orice maretie morala si frumusetate a revelatiei lui Dumnezeu, distrugand demnitatea si chiar si bunul simt al omului. In graba cu care ea doreste sa-L excluda pe Dumnezeu din insusii cuvantul Sau, ea ii frustreaza pe credinciosi de cea mai puternica marturie a faptului ca El cunoaste viitorul si a harului care transmite celor de pe pamant aceasta cunostinta. Prin aceasta pseudo-critica degradanta, ceea ce este cu adevarat divin este eliminat prin explicatii si redus la nivelul unei imposturi ipocrite. Unii pot nega, dar acestea consider eu ca sunt rezultatele necredintei moderne care si-a luat numele frumos de „critica elevata“ dar este numai rezultatul laudarioseniei omenesti. Este posibil ca liderii acestui curent, dar mai ales cei care-i urmeaza, sa nu fie constienti ca nu este altceva decat o reconditionare si modernizare a armelor teismului din vechime. Asa este, fiind adaugata o poleiala dupa gustul epocii. Nu este oare o mare grozavie sa gandesti ca apostazia se manifesta din ce in ce mai mult printre cei care marturisesc a studia Biblia? Daca oameni amagiti de o falsa siguranta merg in biserica romano-catolica, Germania cea educata si protestanta ii cufunda pe oameni in nesiguranta la care papalitatea ii conduce pe cei care se intorc dinspre Hristos spre Maria si sfinti si ingeri si spre ceea ce se pretinde a fi biserica, ci si neaga focul cel sfant – nu unul furat printr-o legenda mitica, ci cel dat de iubirea divina - si ii tine pe oameni departe de cuvantul

scris al lui Dumnezeu, caruia, prin neologisme rasunatoare, ii imputa multe erori de tot felul.

Pe de alta parte, pentru credincios, acest subiect nu prezinta nici o dificultate semnificativa. El intelege ca lui Dumnezeu li este la fel de usor sa vorbeasca despre viitor ca si despre trecut si ca a exclude viitorul din viziunea vazatorului este de fapt o negare a profetiei. Din nou, faptul ca Dumnezeu le face cunoscut alor Sai viitorul este unul dintre cele mai importante semne ale dragostei Sale. Asa a procedat cu Avraam, spunandu-i nu numai ceea ce il privea pe el personal ci si ceea ce privea lumea. Acesta este un mare avantaj, ceea ce conteaza fiind nu atat informatia, cat mai ales harul care a dat-o. Daca suntem copii ai lui Dumnezeu, atunci este destul de simplu ca El sa ne descopere ceea ce ne revine noua, dar este un semn deosebit care ne arata interesul Sau si apropierea Lui cand ne face cunoscut lucruri cu privire la altii, asa cum face in profetie. Prin acest mijloc, crestinul si biserica lui Dumnezeu trebuie sa cunoasca bine ceea ce se va intampla pe pamant. Niciodata nu se cuvine sa nu recunoastem semnele timpurilor. Este deosebit de important sa cunoastem importanta lor morala, dar se cuvine si sa cunoastem timpurile profetice, si, daca Il onoram pe Dumnezeu si cuvantul Sau, cu siguranta le vom cunoaste.

Aceasta nu este ingamfare, ci ingamfare este a vorbi despre viitor fara a fi invatat cu smerenie din profetiile pe care Dumnezeu ni le-a lasat in cuvantul Sau, iar a crede vreo parte din cuvantul Sau nu reprezinta ingamfare, ci autentica smerenie a credintei. Tine de a onora cuvantul lui Dumnezeu. El a vorbit si, chiar de la inceput, a spus despre sfarsit. Sa luam ca exemplu primul cuvant rostit in Eden, in care avem adevarul sub doua aspecte. Gasi oare ceva mai mare in tot Vechiul Testament? Pe de-o parte, sarpele avea sa ii zdrobeasca Semintei femeii calcaiul, iar Samanta femeii urma sa ii zdrobeasca sarpelui capul. Una dintre acestea s-a implinit, iar cealalta ramane sa se implineasca. Ceea ce constituie baza morala pentru tot, si anume ceea ce a facut Dumnezeu atunci cand sarpele a zdrobit calcaiul lui Mesia si El a suferit chinul suprem pe cruce, sub mana lui Dumnezeu – ceea ce a facut Dumnezeu acolo pentru gloria Sa si spre binecuvantarea omului constituie baza pentru pacea sufletelor noastre astazi si pentru cea a oricarui sfant al lui Dumnezeu din orice timp. Dar o parte ramane sa se implineasca in viitor. Putem spune ca implinirea completa va fi in viitorul indepartat, deoarece este evident ca, desi la inceputul mileniului sarpele va fi ranit greu la cap, el nu va fi complet zdrobit pana la sfarsitul mileniului. Astfel, vedem ca prima profetie a lui Dumnezeu merge pana la sfarsit. Si este tare departe de adevar ideea ca Dumnezeu nu transmite acestea spre binele practic si bucuria si binecuvantarea celor mai simpli dintre copiii Sai.

Din nou, este complet falsa ideea ca profetia trebuie primita si studiată numai dupa ce s-a implinit. Adevarul este ca, odata implinita, ea capata o alta forma si alta utilitate, incetand sa mai fie profetie si devenind istorie, o istorie care poate inchide gura unui necredincios. Dar adevarata valoare a profetiei este aceea ca, inainte de a se implini, ea ii da copilului lui Dumnezeu certitudinea privilegiului sau deosebit al comuniunii cu El, care cunoaste cele care inca nu sunt ca si cum ar fi deja. Daca avem aceasta pozitie, atunci, cu siguranta, se cuvine sa o pretuim si sa ne folosim de ea. Aceasta poate fi un raspuns suficient si destul de clar nu numai cu privire la cele specifice profetiei lui Mica, ci cu privire la principiile generale ale tuturor profetiilor.

In ultima parte a lui Mica 1 avem o relatare foarte dinamica a apropierei marelui inamic simbolizat de asirianul din acele zile. Stim ca asirienii au fost unul dintre cei mai grozavi adversari pe care i-a avut

vreodata Israel. Cand privim la Salmanaser sau la Sanherib, asirianul era vrajmasul care era inaintea ochilor lui Israel. Mai tarziu a fost Babilonul, dar lucrurile stau cu totul altfel fata de Asiria si nu trebuie niciodata sa le confundam pe cele doua. Dumnezeu a folosit in profetii Asiria si Babilonul in scopuri diferite, dupa cum si acestea sunt diferite. In mod obisnuit ele au fost confundate, dar in scriptura nu exista nici un temei pentru aceasta confuzie. Si nu numai ca Asiria istorica si Babilonul istoric au fost doua puteri diferite, ci si viitorii inamici pe care pentru care acestea constituie antetipuri sunt diferiti. Daca Asiria a fost un regat puternic inaintea Babilonului si liderul unei coalitii de natii careia i s-a permis sa rastoarne cele zece semintii ale lui Israel si sa ameninte pe Iuda, Babilonul a fost acea putere care s-a ridicat nu numai ca suzeran al unei coalitii de natiuni constituite pe baza unor tratate incheiate intre ele, ci fiind un conducator suprem al regilor supusi lui. Pe scurt, demnitatea imperiala nu a avut-o Asiria ci Babilonul. Aceasta putere a Babilonului s-a ridicat dupa ce Israel a fost desfiintat, si aceasta spre a-l duce pe Iuda in captivitate atunci cand nu mai era nici o speranta in legatura cu casa lui David deoarece urmasul lui David ajunsese sa fie cel mai important instrument folosit de diavol pentru a introduce idolatria in Iuda si chiar in Ierusalim. Atunci a permis Dumnezeu Babilonului sa se ridice capatand rangul suprem de cap de aur al acelei statui a carei semnificatie i-a explicat-o Daniel lui Nebucadnetar. Aceasta a fost in principal in relatie cu Iuda si asa va fi ti in viitor. Capul puterilor dintre natiuni simbolizate de acea imagine se va inalta si se va alatura in apostazie omului pacatului, unul fiind capul imperial al puterilor occidentale sau Imperiul roman reinviat, iar celalalt fiind seful religios de la Ierusalim, primit ca Mesia, dar care este, de fapt, antihristul. Dupa ce Domnul va fi judecat acestea (Apocalipsa 19), ultimul asirian va veni nu numai impotriva iudeilor, ci impotriva Israelului, deoarece evreii se vor fi strans in tara lor, sau, oricum, cred ca reprezentanti ai celor zece semintii vor fi in tara.

Despre acest asirian (nu despre puterea Babiloneana intermediara, care vine dupa primul asirian si inaintea celui din urma) vorbeste Mica, nu atat despre asirianul din trecut cat despre cel din viitor. Acesta este un fapt de o importanta imensa. Trebuie sa retinem ca statuia cea mare din Daniel este un sistem intercalat – ceea ce se poate spune ca este o paranteza care cuprinde perioada de dupa primul Imperiu asirian si inainte de asirianul din zilele din urma. Aceasta poate explica situatia prezentata. Cele patru mari imperii isi au existenta intre aceste doua repere, iar acest sistem dintre cele doua nu este prezentat in Mica. Isaia ne prezinta si imparatul Babilonului si pe cel al Asiriei. Fiind unul dintre cei mai cuprinzatori profeti, ne prezinta ambele subiecte si legatura dintre unul si celalalt, dar si la Isaia intalnim exact aceeaasi problema. Dupa ce Domnul Isi va fi incheiat toata lucrarea Lui la Ierusalim doborand pe ultimul din reprezentantii puterilor care au inceput cu Babilonul, cel care avea rostul de a lua captiv Ierusalimul si Iuda, ce urmeaza? El va pedepsi privirile indraznete ale imparatului Asiriei. Dupa cum vom vedea, asirianul este ultimul vrajmas de pe pamant inainte de instaurarea imparatiei, dupa cum moartea este ultimul vrajmas de judecat (v. 1 Corinteni 15.26) care ramane pana la sfarsit. Dar asirianul este tratat cu toata rigoarea in final: aceasta este afirmatia clara a lui Isaia. Cel din urma si cel mai mare este cel descris aici istoric sub Salmanaser si Sanherib din trecut. S-ar parea si ca acest vrajmas din final este imparatul de la nord din Daniel 11.

Desi se stie bine ca deseori asirianul este confundat cu imparatul Babilonului sau cu capul imperial, aceasta este o mare greseala. Astfel, imparatul din nord este altul decat imparatul sau „omul pacatului“ care va fi aliat cu cornul cel mic al imperiului Babilonean din zilele din urma. Adevarul este

ca omul pacatului va fi falsul rege al evreilor, acela care va veni in numele lui insusi si va fi primit de natiunile care L-au respins pe adevaratul Mesia. El va fi la Ierusalim, puterea apostata (ce care a inceput la Babilon), fiind nu in este ci in vest. Roma si Ierusalimul sunt cele doua mari orase din cuvantul profetic, Ierusalimul de cea mai mare importanta in toate, iar Roma avand rol important in ultima faza a profetiei intermediare. Dar atunci cand acesti lideri vor fi fost nimiciti prin puterea lui Dumnezeu la aratarea Domnului Isus, atunci imparatul din nord va veni in calitate de conducator al alianței natiunilor pamantului, acesta nefiind cuprins in imaginea puterilor din Daniel. Aceasta trebuie tinut intotdeauna: Asiria, in calitate de conducatoare a natiunilor confederate este impotriva lui Israel atunci cand el este recunoscut ca fiind poporul lui Dumnezeu, iar Babilonul si toate celelalte puteri imperiale sunt pana la nimicirea fiarei, perioada in care poporul nu este primit de El. Dupa ce fiara si profetul fals vor fi in iazul de foc, imparatul din nord va veni pentru un nou atac avand cele mai mari sperante, iar de el se va ocupa Domnul in persoana, care Isi va fi reluat relatia Lui cu Israel si care va lucra prin intermediul lui Israel, desi va fi in mod evident o interventie divina in judecata asirianului pe muntii lui Israel. Totusi, asemenea ultimului lider al puterii care a inceput cu Babilonul, si asirianul personal va fi aruncat de viu in groapa. Cei care il vor urma vor fi suferi o judecata care nu va fi atat de clar divina, desi nimicirea lor va depasi mult ceea ce a mai fost. Indiferent ce mijloace va folosi – ca regi si armate -, armata asirianului va fi batuta prin intermediul lui Israel. Dumnezeu va folosi pe poporul Sau ca instrumente cu toate ca si El Insusi va lupta din cer impotriva lor. In Ezechiel ni se spune despre grindina si foc – fulgere si tunete de la Dumnezeu – care marcheaza acel moment, desi El se foloseste de Israel, iar infrangerea lui este condusa direct de Yahve.

Atacul natiunilor numite Gog si Magog (Apocalipsa 20) este clar la sfarsitul mileniului, deci deosebit de ceea ce descriem acum. Dar, din Ezechiel 38 si 39 auzim despre efortul final aflam despre un efort final inainte de inceputul mileniului propriu-zis. Nu sunt pregatit sa spun ca acesta nu va fi ultima sfortare a imparatului din nord. Pare a fi aceeași politica. Imparatul din nord este descris avand forta drept cea mai remarcabila caracteristica a lui si cred ca nu poate fi alta putere decat Rusia, dar aceasta este in planul secund ca aceea care va sprijini pe imparatul din nord sau pe asirian. Atunci imparatul Asiriei va fi stapanitorul a ceea ce este acum sub stapanirea Sultanului sau a Portii otomane. Acest potentat aflat la nord de Tara Sfanta va ajunge sa aiba multa putere si va fi intr-o stare complet diferita de decrepitudinea pe care o vedem acum. Printre politicieni umbla vorba ca Turcia moare din lipsa de turci, dar atunci nu va mai fi asa. Presupun ca, in Europa, Grecia si Turcia, cuprinzand probabil si Asia Mica, vor constitui o putere destul de mare in locurile unde fusese odata Imperiul bizantin, turcii propriu-zisi fiind probabil impinsi inapoi in deserturile lor.

Daca va fi asa, atunci turcii vor fi izgoniti din Pera si noul regat siro-grec isi va avea conducerea la Constantinopole si va avea un rol in marea drama din viitor si, nu am nici un dubiu, va fi la fel de fara scrupule in forma lui finala pe cat a fost in forma lui mahomedana. Stim cu totii ca starea grecilor este destul de trista, dar vorbesc numai in legatura cu ceea ce ni se descopera in Daniel 8 si in alte locuri din Scriptura. Daca, sub aspect moral, sunt cel mai degradat popor al Europei, cu toata agerimea si smecheria lor, amestecul lor in chestiunea evreiasca va precipita rezultatele grozave. Daca au mandria si vanitatea grecilor din antichitate, ce va fi cu crestinii corupti care nu vor mai avea morala elementara, asa slaba cum era, pe care au avut-o paganii?

Astfel, natiunile care au avut un rol in istoria din Vechiul Testament vor ajunge in scurt timp in forma lor finala si vor suferi judecata pe pamant a lui Dumnezeu la sfarsitul veacului, cand se va arata imparatia Domnului, aducand pentru toate natiile omenirii odihna si binecuvantare. Venirea Fiului omului este nu numai pentru judecata crestinatatii, ci pentru implinirea tuturor scopurilor pe care Si le-a propus Dumnezeu, atat pentru cer cat si pentru pamant. Aceasta prezinta, fara-ndoiala, o importanta deosebita, pe care totusi omul o poate neglija cand gandeste ca inaintea noastra sta numai hotararea divina cu privire la eternitatea fiecarui individ. Ce teren propice pentru eroare este mintea care uita de gloria lui Hristos si asupra careia cuvantul lui Dumnezeu nu are autoritatea care se cuvine sa o aiba! Atunci judecata crestinatatii va precede judecata natiunilor, iar atunci Israel va ajunge in prim-planul cailor lui Dumnezeu. Vorbesc despre judecata celor vii si nu despre judecata mortilor. Crestinatatea, fara-ndoiala, a fost o sfera privilegiata, care s-a bucurat de marturia adevarului lui Dumnezeu in moduri din cele mai remarcabile, cu toate ca admit ca multe parti ale pamantului care s-au bucurat odata de acea marturie au ajuns demult apostate in mahomedanism, intr-un mod mai evident decat vestul care a alunecat in papalitate. Toate natiunile vor fi judecate de Dumnezeu cand va veni ziua lui Yahve. Cei care sunt cu adevarat ai lui Hristos vor fi fost atunci deja luati in cer, astfel incat ei nu vor mai fi in scena judecatii.

Dintre evrei se vor remarca aceia care vor fi martori deosebiti pe pamant, in zilele din urma, dupa luarea in cer a celor sfintilor din Vechiul Testament inviati si ei impreuna cu biserica spre a-L intampina pe Domnul in aer. Deoarece Duhul va incepe atunci sa lucreze din nou in acea natiune si o ramasita se va intoarce spre a fi poporul pamantesc al lui Yahve atunci cand Hristos va veni sa domneasca impreuna cu sfintii Sai glorificati. Un numar dintre ei vor fi fost pregatiti in timpul grozaviilor apostaziei si ale omului pacatului, unii murind pentru adevar, iar altii fiind paziti pe parcursul acelor zile in care Satan se va manifesta cu toata puterea si plin de furie. Pamantul va fi binecuvantat in intregime, iar Israel, care acum este nevoit sa astepte numai indurarea, va avea parte de implinirea tuturor promisiunilor. Ei si nu noi, crestinii, sunt poporul pe care Dumnezeu l-a ales pentru pamant. Sperantele lor se leaga de gloria pe care Dumnezeu a prevazut-o pe pamant, iar sperantele noastre sunt complet diferite. Noi asteptam sa fim cu Hristos in casa Tatalui, in cer. De fapt, biserica incepe cu Hristos Domnul inaltandu-Se la cer si trimitand Duhul Sfânt din cer spre a ne uni cu Hristos in cer. Pana ce Hristos nu Si-a ocupat locul de om glorificat in cer, dupa implinirea rascumpararii, nu a existat nimic asemanator cu crestinismul in sensul propriu al cuvantului. Nu neg credinta sfintilor Vechiului Testament, nici faptul ca sufletele lor au fost aduse la viata, nici speranta lor ca vor avea parte de ceva ceresc, dar crestinul care nu cunoaste alte privilegii dincolo de acestea are multe de invatat.

Astfel, crestinismul are caracteristica de a fi ceresc. Cel care este exemplul esential si viata lui este Hristos, asa cum Il cunoastem ca inviat si asezat pe tron la dreapta lui Dumnezeu, iar, de cand Hristos a fost glorificat, Duhul Sfânt a venit pe pamant spre a fi puterea si indrumatorul crestinului si al bisericii in lume. Crestinului, atat in mor individual cat si colectiv, ii revine sa mentina marturia ca adevar si practica. Dar ei nu numai ca nu au pastrat marturia, ci s-au lasat iudaizati. A avut loc acel fenomen impotriva caruia apostolul Pavel a luptat cu toata puterea lui pe tot parcursul slujirii sale si s-a ajuns la cel mai trist amestec de adevar ceresc cu guvernare, practici si sperante pamantesti. Rezultatul este acest conglomerat pe care il numim acum „crestinatate“, care cuprinde bisericile

Romei, cele orientale si protestante de toate nuantele, fie ele nationale, fie dizidente. Unde mai este marturia despre un singur trup insuflit de un singur Duh? Aceste comunitati diferite si opuse au diferite masuri de lumina, dar in nici una dintre ele nu se arata o marturie asa cum se cuvine, in supunere fata de Domnul Isus, fie ca este vorba de prezenta si puterea Duhului Sfânt, fie de cuvântul lui Dumnezeu. Acestea sunt de fapt o marturie a starii de ruina care a patruns puternic in casa lui Dumnezeu, cu toate ca se vede, fara-ndoiala, si infinita Lui rabdare si harul Lui.

Orice credincios sobru (indiferent cine ar fi el, si am avut o comuniune reala cu multi copii ai lui Dumnezeu - ma bucur sa o spun – in pofida mai multor lucruri care sunt opuse convingerilor mele) trebuie sa recunoasca faptul ca nici macar o farama nu corespunde cu ceea ce doreste Domnul, iar intregul nici atat. Cunosc persoane care simt aceasta realitate dureroasa si ar marturisi-o, nu numai persoane de rang inferior in biserica, ci si inalti ecleziasti care Il iubesc cu adevarat pe Domnul. Si aici, permiteti-mi sa spun, in aceeasi masura in care deplang idolatria lor in forme (si formele fiind ele insele complet gresite si cai ale iudaismului si paganismului), nu pot sa nu marturisesc faptul ca prefer ecleziasticii inalti care se bucura de comuniunea cu Dumnezeu fata de oameni mai putin evlaviosi care se lauda a avea sentimente liberale si ceea ce se numeste biserica modesta [N. tr.) *In original „low-churchism“ si „high-churchism“ – conceptii legate in principal de rolul pe care se considera a-l avea clerul si sacramentele (frangerea painii sau liturghia sau impartasania).*] si doctrina evanghelică. Este doar o iluzie si spirit de partida cand numele si conceptele capata prioritate fata de ceea ce este in mod evident de la Dumnezeu. In prezent este extrem de important pentru copiii lui Dumnezeu sa se intemeieze si sa fie ziditi in adevarul divin. Mai exista oare altceva pentru care sa merite sa traiesti? Mai exista oare ceva in situatia actuala a crestinatatii care sa aiba dreptul de a atrage afectiunile spirituale ale copiilor lui Dumnezeu? Nu vorbesc despre sentimente sau atasamentul prin obisnuinta fata de lucruri vechi, ci de ceea ce leaga de Hristos. Ceea ce doresc deci este ca noi sa tinem numai la Domnul si sa cautam, prin harul Lui, sa aratam ca noi nu avem o comoara pe pamant ci comoara noastra este in ceruri, ca nu pretuim nimic mai mult decat Il pretuim pe Hristos Insusi, iar de pe pamant pretuim numai ceea ce este cel mai aproape de El si Il reprezinta pe El cel mai bine. Singura cale sigura de a face aceasta este sa avem grija sa avem privirile atintite asupra lui Hristos, predandu-ne astfel cuvântului si Duhului lui Dumnezeu. Puteti fi siguri ca nimic altceva nu merita mai multa grija. Cat de curand au inceput sfintii din primele zile sa caute lucrurile lor si nu cele ale lui Hristos! Urmarea a fost decaderea care s-a raspandit larg, care, cand va ajunge la maturitate va duce la apostazie si la omul pacatului, pe care Domnul il va judeca la venirea Lui.

Dar la acea judecata se va face deosebirea despre care am vorbit. Vestul, care va fi scena principala a apostaziei crestine si Ierusalimul, care este centrul nelegiurii evreiesti (dupa cum putem observa, atat crestinii cat si evreii ajung la culmea apostaziei) vor fi judecate atunci. Si la acea judecata va fi nimicita fiara, puterea apostata dintre natiuni, omul pacatului, capul apostaziei religioase. Dupa ce se va fi incheiat aceasta judecata va veni marea coalitie condusa de asirian si de Gog. Cel din urma ar parea sa fie puterea protectoare care il incita pe imparatul din nord si il foloseste ca instrument la inceput, dupa care, in cele din urma, ajunge sa cada lovit de mana lui Yhave.

Acesta cred ca este planul viitorului prezis. Dupa nimicirea acestor vrajmasi va veni imparatia pasnica a Domnului Isus. Astfel, este clar ca in viitor se vor imbina doua calitati: Mesia va corespunde lui David, regele victorios, inainte de a Se arata a fi ceea ce este simbolizat prin

Solomon – regele pasnic. El ii va dobori pe vrajmasi si va domni in pace cand nu va mai fi nici unul care sa aduca intinare, care sa se opuna sau care sa trebuiasca a fi nimicuit.

Prin urmare, judecata crestinatatii va fi mult mai mult decat o nimicire a natiunilor care se opun Domnului, in vecinatatea Ierusalimului. De exemplu, judecata Babilonului va implica umilirea si pedepsirea diferitelor segmente ale crestinatatii marturisitoare si, bineinteles, apostate, sub cel de-al saptelea potir varsat inainte de aratarea lui Hristos. Caderea Babilonului are loc inainte ca El sa vina pentru a judeca lumea. Va mai ramane atunci fiara si profetul mincinos, cu toti cei care ii vor urma, care vor fi nimiciti cand El se va arata in glorie. Ultima judecata providentiala va fi urmata in scurt timp de aratarea lui Hristos in glorie. Astfel, nu numai ca in forma Babilonului va fi lovita crestinatatea corupta, avand Roma drept centru, asa cum va fi pana la sfarsit, ci ultima si cea mai mare razvratire, cand ei se vor alinia sub conducerea fiarei si a profetului mincinos, iar acea judecata nu este cea a coruptiei Babilonului, ci a unora aflati intr-o opozitie fatisa contra lui Dumnezeu si a Hristosului Sau. Aceasta din urma va cuprinde capul Imperiului roman reinviat in acele zile, care va sprijini antihristul impotriva imparatului din nord, iar scena nimicirii lor va fi Ierusalimul sau imprejurimile lui.

Judecata crestinatatii va fi. Intr-un sens, judecata providentiala inainte de aratarea stralucita a Domnului, cand El ii va nimici cu suflarea gurii Lui. Cine oare si-ar imagina ca America, Australia sau India vor scapa neatinse de judecatile din ziua din urma? Adevarul este ca nici un loc si nici o natiune care poarta numele lui Hristos sau careia i-a fost predicata evanghelia nu va scapa.

Este drept ca unele din aceste tari, cum ar fi America, nu sunt mentionate pe nume in profetie, dar aceasta nu impiedica sa li se aplice si lor principiile generale. Judecata lumii locuite ii va cuprinde pe toti si Dumnezeu nu este oprit de un ocean. Mana Lui ii va pedepsi pe toti cei care Il dispretuiesc, fie ei din est sau din vest. Nu intotdeauna se intelege ca atunci cand este judecat Babilonul, femeia sta nu numai pe sapte coline ci si pe multe ape. Consider ca apele insemna curente ale marturiei crestine care izvorasc din principiile babiloniene. Acestea constituie principala coruptie a crestinatatii. Urmeaza apostazia, dar aceasta este o opozitie mai fatisa decat aceea a crestinatatii corupte, desi pare a fi numai reactia la aceasta. Aceasta ar parea sa fie mult mai centralizata decat influenta Babilonului si pare a avea un loc mai limitat. Apoi, dupa judecata fiarei si a Babilonului, coalitia de natiuni va cuprinde din nou o sfera extinsa deoarece aceasta nu mai este in mod necesar crestinatatea marturisitoare. Se poate sa fie natiuni pagane sau nu. Presupun ca toate natiunile din Asia centrala vor ceda Rusiei si vor pieri in modul cel mai remarcabil pe muntii lui Israel. Este un fapt binecunoscut ca pana si chinezii si alte natii din orient *[N.tr.) La sfarsitul secolului al XIX-lea extremul orient era cu populatie majoritara mongoloida si nu era inca in totul sub controlul Rusiei.]* ajung sub controlul Rusiei, nu fara a opune rezistenta, dar, in final ajung sub dominatia ei in urma politicii pe care ea nu o abandoneaza niciodata. Nu este sigur ca Poarta sau Persia vor fi absorbite in imperiu, dar toate vor accepta conducerea Rusiei. Cat de uimitoare este orbirea oamenilor fata de ceea ce va veni! Acesta va fi rolul jucat de asirian, care apare ca fiind instrumentul puternic din nord-est folosit de Rusia, dar toti vor fi judecati de Dumnezeu. Realitatea este ca, la timpul potrivit, toate natiunile trebuie sa fie judecate, dar vor fi diferite masuri de judecata, dupa cum sunt diferite masuri ale privilegiilor. Cu cat avem mai multe favoruri din partea lui Dumnezeu, cu atat va trebui sa dam mai mult socoteala. Oricine poate intelege ca asa este drept si la judecata se pune problema dreptatii. Dar crestinul are parte de harul care domneste prin dreptate si, de aceea, el isi va avea locul alaturi

de Hristos. Toti crestinii vor fi luati de pe pamant si, dupa ce vor fi trecut prin lume prin diferite necazuri, Il vor intalni pe Domnul si vor locui cu El in casa Tatalui. Aceasta nu este descoperit in Vechiul Testament, ci numai in Noul Testament avem revelatia propriu-zisa a crestinismului.

Mica 2

In Mica 2 avem incheierea primei parti a profetiei. „Vai de cei care planuiesc si pregatesc raul in paturile lor! Cand se lumineaza dimineata o infaptuiesc, pentru ca este in puterea mainii lor. Si poftesc ogoare si le iau prin violenta; si case, si le rapesc; si asupresc pe om si casa lui, chiar pe om si mostenirea lui“. Cu siguranta, asemenea cuvinte ar suna tare ciudat sa fie adresate unui crestin. In Noul Testament nu gasim niciodata un asemenea avertisment. Motivul este clar: legea era regula pentru evreu. Iar legea, in mod natural, cere dreptate si pedepseste nedreptatea. Iar ei nu au reusit sa arate dreptatea practica. Dar crestinul, chiar daca ar fi cat se poate de drept in ceea ce priveste indatoririle naturale, este departe de a ajunge prin aceasta la standardul care se cuvine pentru un crestin. Noi se cuvine sa umblam potrivit cu Hristos atat in cele spirituale cat si in cele naturale. Prin urmare avem nevoie de lumina care S-a aratat prin El si de adevarul Noului Testament ca regula si indrumator pentru umblarea noastra, nu numai legea morala care trateaza omul in carne.

Inaintea lui Dumnezeu noi nu suntem in carne, dupa cum ni se spune, cu toata grija, in Romani 8, unde se insista asupra umblarii prin Duhul. Sigur ca nimeni nu poate nega prezenta carnilor in noi, dar, fiind crestini, noi nu suntem in carne. Asa este invatatura apostolului Pavel si numai necredinta ar gandi sa anuleze prin explicatii sau macar sa incerce sa corecteze expresiile lui. Credinciosii care sunt binecuvantati din belsug nu se cuvine sa dezbată exactitatea lui, nici sa uite de indurarile de care au parte. Apostolul Pavel spune clar despre toti crestinii: „voi nu sunteti in carne ci in Duh, daca, in adevar, Duhul lui Dumnezeu locuieste in voi“ (Romani 8.9). Aceasta intelege clar orice crestin. Si ce inseamna aceasta? Este clar ca eu, fiind crestin, am caracteristica de a fi in Hristos si, in loc sa ma definesc apartenenta la rasa cazuta a lui Adam, in Hristos am o viata noua si o pozitie noua. Pe scurt: in Hristos avem o noua pozitie inaintea lui Dumnezeu. Cand vom merge in cer nu numai ca vom fi in Hristos ci vom fi si cu Hristos, dar noi suntem in Hristos cat timp suntem pe pamant.

Este necesar sa luam aminte la deosebirile pe care le face si pe care ni le prezinta scriptura. Temeti-va ca nu cumva sa nu credeti cuvantul! Carcotasii pot spune si chiar spun ca acestea sunt fineturi, dar, daca Dumnezeu ne-a descoperit asa cuvantul Sau (si numai scriptura decide ca El a facut asa), se poate sa fie distinctii extrem de fine, dar ele sunt potrivit cu gandurile Lui, in a carui intelepciune si bunatate ne incredem. Suntem datori sa facem deosebiri acolo unde Dumnezeu face deosebiri, iar daca nu reusim, atunci vom descoperi mai tarziu pierderea pe care am suferit-o. Adevarul este ca exista multa necredinta latentă in aceia care carcotesc atunci cand este vorba despre deosebirile pe care le face cuvantul lui Dumnezeu. Orice inaintare reala in cunoastere este testata prin a face deosebirea intre lucruri diferite, deoarece aceasta este caracteristica principala a intelepciunii. Cuiva care invata o limba straina, la inceput sunetele ii par a fi la fel si caracterele sunt atat de asemanatoare incat el nu reuseste sa faca deosebirea. Astfel, cine aude prima data limba ebraica sau priveste la cuvintele lor scrise este izbit de monotonia lor vazand caractere patrate ciudate, multe dintre ele atat de asemanatoare incat incurca ochiul.

Cam asa este, intr-o oarecare masura cu cine citeste Biblia pentru prima data si cauta sa creasca in cunoasterea adevarului. Cei mai ignoranti pot sa-si inchipuie ca este totul numai calea pentru a fi iertat de Dumnezeu si indatoririle noastre si atunci orice este fortat spre a fi transformat in acestea deoarece asa gandesc ei cu mintea lor. Dar, cand suntem indreptatiti prin credinta avem pace cu Dumnezeu si atunci incepem sa facem deosebirea intre adevarurile scripturii si aflam ca unele pasaje vorbesc in principal despre natura divina, altele despre rascumparare, altele despre preotie, altele despre indreptare, altele despre bogatiile harului, altele despre grozaviile antihristului, altele despre mantuire, altele despre umblare si altele despre speranta. Evreii, cei dintre natiuni si biserica isi au fiecare locul lor. Atunci incep sa se inmulteasca deosebirile, dupa ce nevoile sunt satisfacute, dupa ce constiinta a fost exersata si curatita si inima este tintita spre Hristos. Dar este clar ca lucrurile spirituale nu sunt de natura sa poata fi intelese in toata plinatatea lor de cineva care nu si-a gasit odihna in Hristos, ci numai omul cel nou care cunoaste aceasta poate sa nu fie oprit de egoism la anumite aspecte si sa foloseasca pacea si odihna credintei spre a spori in cunostinta lui Dumnezeu, spre a „in har si in cunostinta Domnului si Mantuitorului nostru Isus Hristos“ (2 Petru 3.18).

Astfel, vom afla curand marea deosebire ca, in cazul evreului, raul denuntat este de o natura mai curand exterioara: asuprire, caracter apucator si idolatrie. Acestea sunt marile nedreptati de care sunt ei acuzati. Dar acestea nu sunt pericolele la care suntem noi cel mai expusi, cu toate ca, bineinteles, putem cadea in oricare dintre ele. Ci, in Noul Testament, descoperim o noua categorie de rau, si anume invatatura rea si falsa care distruge comuniunea si submineaza si strica apoi si umblarea. In Vechiul Testament nu se vorbeste despre asaceva. De ce? Pentru ca avem o pozitie deosebita. Sigur ca avem toate vechile oracole spre a ne fi de folos, dar avem o invatatura speciala si un ajutor si o bucurie in Noul Testament pe care cei din vechime nu le aveau, iar chemarea noastra este ceva deosebit, care cere scripturi deosebite spre a ne da lumina care se cere spre gloria lui Dumnezeu. Fac aceasta remarca in trecere. Prin urmare, ceea ce doresc sa spun este ca exista anumite principii morale imuabile, care raman pentru totdeauna. In consecinta, ceea ce este adevarat in primul capitol din Geneza ramane valabil pana la sfarsitul cartii Apocalipsa, dar noi avem cuvinte si indemnuri care ni se adreseaza noua in mod special si trebuie sa facem deosebirea intre lucrurile vechi si cele noi. Adevarurile generale ale lui Dumnezeu care il conduc pe evreu sau pe cel dintre natiuni sunt, cu siguranta, valabile si pentru crestin, dar, in afara de acestea, el are chemarea lui Dumnezeu in Isus Hristos, care stim ca este in numele Lui si prin Duhul lui Dumnezeu.

Dupa cum Israel este cel mai important subiect in Amos, lucrurile stau invers la Mica, care nu omite regatul Samariei, dar are Iuda si Ierusalimul ca principalul subiect al mustrarilor. Ei sunt in primul rand avertizati in legatura cu ofensele aduse in ceea ce priveste caile morale ale lui Dumnezeu, pe care falsii profeti nu numai ca le tolerau, ba chiar le si primeau cu drag. Ei afla ca profetii le vor fi luati, aceia care flatau poporul profetindu-le lucruri frumoase si inselaciuni. Cu siguranta, ei nu erau slujitori ai lui Dumnezeu, ci doar unii iesiti din scoala profetilor. Cand a intrat in traditie, profetia a ajuns sa fie corupta. Aceia pe care Dumnezeu ii ridica in mod exceptional raspandeau pe pamant adevarata lumina a lui Dumnezeu. „De aceea nu vei avea pe nimeni care sa arunce funia de masurat peste un sort in adunarea lui Yhave“.

Urmeaza apoi cel mai inflacarat apel din ultima parte a acestui capitol: „Tu, care te numesti casa lui Iacov, este Yahve nerabdator? Sunt acestea faptele Sale? Nu fac bine cuvintele Mele celui care umbla cu dreptate?” Astfel, le este adresat un apel solemn: „Ridicati-va si plecati! pentru ca acesta nu este locul de odihna, din cauza intinaciunii”. Aici este un principiu solemn si important: poporul lui Dumnezeu nu trebuie niciodata sa se odihneasca intr-o stare care nu este vrednica de El. Chiar de la inceput vedem , marcat chiar in timpul care a trecut, ca Dumnezeu, cand a sfintit ziua a saptea, sabbatul de odihna, a dat un semn clar care ramane pentru poporul Sau pana la sfarsitul lumii. Prin urmare sabbatul are un loc important in ceea ce a randuit Dumnezeu pentru om pe pamant. Aceeasi greseala se repeta in crestinatate. Dar nu este acelasi lucru. Indiferent ce am avea inaintea lui Dumnezeu in Hristos, noi suntem inca in locul razboiului si al trudei. Odihna noastra nu este aici, nici acum. Ce isi inchipuie, in ingamfarea lor, ca vor aduce oamenii cu descoperirile si inventiile lor? Ei spera ca vor transforma pustiul moral al lumii intr-un paradis si ca astfel vor ajunge la odihna aici. Oare nu dupa aceasta tanjesc ei? De regula, oamenii neintorsi la Dumnezeu sunt laudatosi si umbla dupa glorie desarta si ma tem ca pre multi oameni convertiti se lasa atrasi de visele carnale ale acestei lumi. Toate vor fi nimicite. Adevarul este ca Dumnezeu vrea sa aduca odihna, dar aceasta nu va fi rodul lucrarilor omului, ci al lucrarilor Sale. Dupa sase zile in care El a facut cerurile si pamantul, Dumnezeu a sfintit odihna Sa la inceput. Dar, dupa cum a spus Domnul nostru „Tatal Meu lucreaza, si Eu lucrez“, deci El este activ continuand lucrarea harului, creatia cea noua si numai dupa ce se va fi incheiat aceasta lucrare va fi odihna cea adevarata si finala a lui Dumnezeu, de care va avea parte si poporul lui Dumnezeu, atat cei ceresti cat si cei de pe pamant. Mica se adreseaza poporului pamantesc, pe care il avertizeaza sa nu caute odihna inainte de timpul Domnului.

Astfel, si crestinul se va odihni in final, dar pana atunci se cuvine sa lucram. Acum este timpul pentru a trudi si trebuie sa ne ferim de la a urmari sa ajungem la o odihna a noastra. In final ne vom bucura de odihna deplina a lui Dumnezeu, cand adevarata capetenie a mantuirii ne va conduce in odihna, nu anticipativ, ca acum, ci la odihna deplina atat a trupului cat si a sufletului.

Pentru a aduce aceasta odihna trebuie sa vina cel care face spartura, Cel care nimiceste orice odihna falsa. „Unul care sparge s-a suit inaintea lor“. „Voi aduna negresit, Iacove, pe toti ai tai; voi strange negresit ramasita lui Israel“. Nici unul din poporul lui Dumnezeu nu va fi exclus cand va fi sa fie introdusi in odihna lui Dumnezeu. Dar inaintea lot trebuie sa vina cel care face spartura. „Ei au spart si au trecut pe poarta si au iesit pe ea. Si imparatul lor a trecut inaintea lor si Yahve in fruntea lor“. Odihna lui Dumnezeu va fi atunci cand El va fi terminat cu tot ceea ce se straduieste sa o inlocuiasca si, evident, dupa ce va fi inlaturat orice piedica si va fi reparat toate spaturile, alaturandu-Se El insusii poporului Sau si aducandu-i pe ei la odihna, fie ca este vorba despre cea pamanteasca sau despre cea cereasca. Pentru ca lungul razboi impotriva lui Dumnezeu se va fi incheiat si tot universul lui Dumnezeu se va odihni, cel de sus si cel de pe pamant. Asa este, potrivit scripturii, ziua milenara.

Mica 3

In Mica 3 avem un apel si mai solemn adresat capetenilor si principilor casei lui Israel. Sigur ca stim ca, daca tot poporul are, fiecare in parte, responsabilitatea lui, masura responsabilitatii este totusi

potrivit pozitiei pe care o are fiecare. Rautatea este mult mai grava la cine are o functie prin care ii sunt incredintate multe si, pe drept, pedeapsa este mult mai grea decat daca acelasi rau ar fi la un subordonat. Nedreptatea la un judecator are consecinte mult mai grave decat la un grajdar sau la stapanul lui. Coruptia sau tirania unui rege constituie o vina mult mai mare decat delictul unui dintre supusii sai. Se poate ca aceasta sa nu convina invatatorilor din zilele noastre, dar eu raman la ceea ce a dat Dumnezeu in scriptura. Oamenii pot abandona aceste principii, dar, nu peste mult timp, vor vedea ca nimic nu este ca adevarul lui Dumnezeu. Cuvantul lui Dumnezeu prezinta aceste principii la care credinta va adera si oricare vor fi nascocirile oamenilor intre timp, Dumnezeu va judeca potrivit cu revelatia Lui inflexibila, astfel ca oamenii vor suferi consecintele nebuniei de a se fi lepadat de principiile Lui. In acord cu aceasta, la inceputul capitolului, profetul spune „Ascultati, va rog, capi ai lui Iacov si capetenii ale casei lui Israel! Nu este datoria voastra sa cunoasteti judecata?” In primele doua capitole a fost expus pacatul poporului, iar de aici incolo ni se infatiseaza pacatul capeteniiilor si, printre ei, rautatea profetilor. „Asa zice Yahve despre profetii care ratacesc pe poporul Meu“. Ce poate fi mai amagitor si mai fatal? Este destul de rau cand un om greseste fiind condus de vointa lui proprie, dar mult mai rau cand ceea ce ar trebui sa fie cea mai serioasa opreliste si cea mai sigura paza pentru sfintenie il incita sa faca tot ce este contrar lui Dumnezeu.

Falsii profeti erau doar instrumente ale poporului, iar Mica prezice ca ei vor avea parte de noapte in loc de lumina pe care pretind ei a o avea. „De aceea veti avea noapte fara viziune; si va fi intuneric pentru voi, fara ghicire; si soarele va apune asupra profetilor si ziua va fi neagra deasupra lor“. Nimic nu poate fi mai minunat ca aceste imagini, dar ceea ce este si mai bine este ca ele sunt adevarate. „Si vazatorii vor fi facuti de rusine si ghicitorii vor fi umiliti si toti isi vor acoperi buzele, pentru ca nu va fi nici un raspuns de la Dumnezeu“. Cei care i-au indrumat rau pe altii vor fi abandonati cu propriile lor amagiri. Ei au preferat intunericul in locul luminii pentru ca faptele lor erau rele, asa ca Yahve i-a instiintat prin Mica. „Dar cu adevarat eu sunt plin de putere prin Duhul lui Yahve, si de judecata, si de tarie, ca sa fac cunoscut lui Iacov faradelegea lui, iar lui Israel, pacatul lui. Ascultati aceasta, va rog, capi ai casei lui Iacov si capetenii ale casei lui Israel, care urati judecata si suciti toata dreptatea, care ziditi Sionul cu sange si Ierusalimul cu nedreptate! De aceea, din cauza voastra, Sionul va fi arat ca un ogor si Ierusalimul va ajunge gramezi si muntele casei ca inaltimile unei paduri“.

Mica 4

Si ce urmeaza apoi? Vesti glorioase: Dumnezeu ia toate in mainile Lui. Dupa cum se zice in general: „Cand omul ajunge sa nu mai poata, atunci este ocazia lui Dumnezeu“ si asa se va vedea in ziua din urma. Ce binecuvantare sa fi crezut inainte de acea zi. Pentru om, expresia „ziua din urma“ suna a moarte si judecata: pentru el nu exista o muzica funebra mai inspaimantatoare. La altii el poate gasi cu ce sa-si alimenteze mandria, dar, pentru el, aceasta este ca un dangat de clopot ce aduce o groaza de eternitate de nedescris. Ziua de azi este aceea in care omul isi gaseste de lucru si bucuria, pe cand ziua din urma prezinta imaginea, sigur ca destul de confuza si asociata cu ideile populare gresite, dar totusi, in principiu, corecta, a judecatii divine amenintatoare, de care omul este ingrozit, si aceasta din motive bine intemeiate. Pentru credincios inasa, ziua din urma prezinta perspectiva bucuriei perfecte si fara sfarsit, a binecuvantarii, luminii si gloriei. Acea este ziua cand dreptatea si adevarul vor fi biruitoare, cand omul va fi cu adevarat inaltat deoarece Dumnezeu va fi

inaltat. Altfel, cum poate fi o ordine adevarata si cum poate omul sa fie inaltat daca Dumnezeu nu are suprematia care I se cuvine? Nu este oare cea mai elementara dreptate ca Dumnezeu sa aiba aceasta? Aceasta va fi in ziua din urma si, de aceea, cand Dumnezeu va avea pe pamant locul care I se cuvine, cum il are in cer, omul va avea asigurata adevarata pozitie de demnitate, deoarece Dumnezeu Isi gaseste placerea in a binecuvanta fapta Lui. Aceasta este ceea ce planuieste intotdeauna dragostea si, daca poate, pune in practica. Ea isi gaseste placerea in obiectul iubirii sale. Si asa sunt sentimentele lui Dumnezeu fata de faptele Sale. Prin urmare, cand Dumnezeu va fi glorificat, omul va fi binecuvantat deplin.

De aceea noi asteptam cu speranta aceste zile din urma, nu iubind imaginatia neintemeiata a ambitiei pline de ingamfare a omului, cu privire la un salt al omenirii, ci ziua in care Dumnezeu, dupa ce va fi infrant coruptia si nelegiuirea, va stabili calea Sa prin domnia pasnica a Omului care a fost dispretuit odinioara, dar acum este inaltat pentru totdeauna, a Domnului Isus, Yahve, Mesia al lui Israel si Fiul omului.

Aceasta este ceea ce prezinta profetul: „Si va fi asa: la sfarsitul zilelor, muntele casei lui Yahve va fi intemeiat pe varful muntilor si se va inalta peste dealuri si popoarele vor curge spre el“. In loc sa curga la vale, asa cum este, in mod natural, curgerea raurilor, popoarele vor curge in sus catre sanctuarul lui Yahve, care va fi atunci cu adevarat o casa de rugaciune pentru toti. Schimbarea va fi peste tot supranaturala. Cerul si pamantul va marturisi cu bucurie gloria si puterea lui Yahve, dar toate manifestate in omul Hristos Isus si in aceia care sunt ai Sai, atat in cei din cer cat si in cei de pe pamant. Nu va mai fi loc pentru idolatrizarea naturii, dupa cum nu va fi loc pentru nici un alt idol. Acela zi Il va proclama pe Domnul inlaturand complet toate lucrurile cu care se mandreste omul si dovedind ca, desi omul a facut tot ce putea, a venit timpul ca Dumnezeu sa-Si arate superioritatea Lui incontestabila.

Sunt deci convins ca, indiferent ce progres ar aduce veacul acesta, in ziua lui Yahve nu va mai ramane nici o urma din realizările cu care se lauda omul. Sa luam, de exemplu telegraful electric si caile ferate. Nu vad nici un temei ca Domnul sa admita folosirea lor in timpul imparatiei milenare. Nu credeti ca puterea divina va depasi orice inventie, indiferent cat de extraordinara ar fi aceea in ochii omului? Daca multi vor intreba cum vor avea loc acestea, un credincios nu trebuie sa se straduiasca sa gaseasca un alt raspuns decat acela pe care il ofera revelatiile cu privire la faptul in sine. Lui ii este indeajuns ca stie ca, in ziua in care Se va inalta, Dumnezeu il va desfiinta pe omul care se inalta pe sine. Nu va mai ramane nici urma din el: Dumnezeu va face tabula rasa toate lucrarile omului pe pamant din ultimii sase mii de ani, sau macar de dupa potop, si va arata ca Dumnezeu face mult mai bine in toate domeniile in care omul se mandrea mai tare. Pentru ca tot ce este in lume: pofta carniei, pofta ochilor si laudariosia vietii trebuie sa dispara. Pana si maretia naturii asa cum este acum trebuie sa dispara, cu atat mai mult constructiile impunatoare ale omului, care sunt marunte in comparatie cu aceasta, deoarece cum s-ar putea compara turnurile inalte si zidurile cu dealurile falnice si muntii sublimi? Nave mari si puternice vor fi nimicite si tablourile placute vor dispara. Numai Yahve va fi inaltat in ziua aceea. Isaia 2 si 3 spun multe despre aceasta, dar nicidecum nu spun totul despre marile schimbari pe care „ziua aceea“ le va aduce in toate lucrurile, atat in cele mici cat si in cele mari. De fapt, Domnul Insusii va face totul pe pamant intr-un mod pe masura gloriei Sale. Dupa mintea mea, nu exista nici un motiv intemeiat pentru a admite exceptii. Inaltarea lui Yahve si

excluderea primului Adam se va aplica in toate – in orice a incercat omul sa se inalte si sa dobandeasca glorie si sa-si gaseasca placerea -, da, in absolut toate.

Va fi o cutremurare a cerurilor si a pamantului, cu evenimente asociate extraordinare si cu consecintele imense ale unui act atat de solemn si unic. Ziua lui Yahve imbina, in mod remarcabil, doua aspecte: acela ca Dumnezeu va afecta toata creatia, cerurile si pamantul, si ca, in acelasi timp, El se va cobori spre a se ocupa de cele mai marunte fapte ale oamenilor. Suntem dispusi sa asociem judecata lui Dumnezeu cu evenimente care se desfasoara pe scara larga, daca oamenii gandesc la judecata celor vii, dar, spre a contracara o impresie care este contravine atat de mult scripturii, atrag atentia asupra faptului ca nimic nu va scapa de privirile Lui si de mana Lui.

Dar vor fi schimbari morale importante si extrem de interesante, din vreme ce aici citim ca „multe natiuni vor merge si vor zice: «Veniti, si sa ne suim la muntele lui Yahve si la casa Dumnezeului lui Iacov! Si El ne va invata despre caile Lui si vom umbla pe cararile Lui; pentru ca din Sion va iesi legea si din Ierusalim cuvantul lui Yahve». Si El va judeca intre multe popoare si va mustra natiuni puternice, pana departe. Si isi vor fauri din sabii fiare de plug si din sulite cosoare“. Asa va fi atunci, potrivit Bibliei, domnia pacii si nu va putea fi asa inainte de aceea. Pana atunci orice incercari de a pacifica societatea sunt, in cel mai bun caz, doar iluzii placute, iar in cel mai rau caz, increderea necredintei in om, dar, oricum ar fi, este numai ignorare a cuvantului lui Dumnezeu. Se poate ca asemenea stradanii sa aiba efecte in cadrul unor categorii sociale restranse si izolate, cu toate ca ne putem indoi ca regii si oamenii de stat s-au hotarat sa duca o politica in acest sens care sa fie si simpatizata in cercurile lor si ca au mijloacele adecvate, deoarece asemenea teorii sau sentimente nu vor face decat sa incurce mai mult. Razboaiele isi au, cu siguranta, radacinile in patimile omului, iar pentru a scapa de roadele rele trebuie intai sa faci pomul bun. Dar ziua lui Yahve va trata omul dupa dreptate si cu putere, iar rezultatul va fi pacea potrivit cu gandul Lui si spre gloria Lui.

Atunci nu numai ca va fi un belsug vizibil, ci un gand care aduce mangaiere este acela ca in acea zi fiecare faptura a lui Dumnezeu va creste, nu avand cresterea slaba de acum, cu suisuri si coborasuri, ci vor fi recolte imbelsugate, roade bogate, flori placut inmiresmate si de felurite forme si culori, care chiar acum sunt un semn despre ce face mana lui Dumnezeu, desi, prin moartea lor, marturisesc si caderea si blestemul. Azi oricine intalneste peste tot dezamagire si durere, iar scriptura este clara atat in ceea ce priveste cauza cat si efectele. Este la fel de limpede ca pentru ziua aceea, cand „vor sedea fiecare sub vita lui si sub smochinul lui si nu va fi cine sa-i inspaimante; pentru ca gura Domnului ostirilor a vorbit“, va veni un eliberator.

Ceea ce are o si mai mare importanta morala este ca va inceta idolatria „pentru ca toate popoarele vor umbla fiecare in numele dumnezeului sau, dar noi vom umbla in Numele lui Yahve Dumnezeul nostru pentru totdeauna si intotdeauna. «In ziua aceea», zice Yahve, «voi aduna pe cea schioapa si voi strange pe cea alungata si pe cea pe care am intristat-o»“. Aici este vorba despre poporul evreu. „Si o voi face pe cea schioapa o ramasita, iar pe cea care a fost alungata departe, o natiune tare. Si Yahve va imparati peste ei pe muntele Sion de acum si pentru totdeauna“. Asa va fi restaurarea finala a lui Israel prin har divin si putere. „Si tu, turn al turmei, deal al fiicei Sionului, la tine va veni, da, cea dintai stapanire va veni imparatia, la fiica Ierusalimului“. Nu va fi primul numai in sensul ca va fi cel mai inalt de pe pamant, ci, s-ar parea, va fi primul mai ales ca o reinnoire a ceea

ce a fost cunoscut in zilele lui David si Solomon, cand a fost prima lor imparatie, spre care fiecare evreu priveste in urma cu mult dor. Ei se vor intoarce din nou si vor fi sub Unul mai mare decat David si decat Solomon.

Pana atunci au de gustat amaraciunea deoarece Yahve are de aplicat masuri disciplinare poporului sau. El nu ii va lua spre a-i aseza din nou fara exercitii morale si fara ca sufletul lor sa treaca printr-un proces spiritual profund. Acest proces ne este descris acum. Multe natiuni vor fi, de asemenea, adunate. Nu numai ca in sufletul oricarui israelit care va fi mantuit atunci se va ridica problema pacatului, ci va fi si mare nechez din cauza ca mana lui Dumnezeu va rasplati pacatele cand natiunile se vor strange pentru a distruge Sionul. Dar Domnul spune: „Dar ei nu cunosc gandurile lui Yahve, nici nu inteleg sfatul Lui; pentru ca El i-a adunat ca pe niste snopi in arie. Ridica-te si treiera, fiica a Sionului! Pentru ca voi face cornul tau fier si voi face copitele tale arama; si vei sfarama multe popoare; si voi inchina castigul lor Domnului Yahve si averea lor Domnului intregului pamant“. Apoi „strange-te in cete, fiica a cetelor! El a pus asediu impotriva noastra“ – este impotriva evreilor: este vorba despre asirianul care va veni, despre ultimul imparat din nord. „El a pus asediu impotriva noastra“. In viitor va avea loc un asediu al Ierusalimului, cand evreii vor fi intorsi in tara lor, dar in necredinta, iar Dumnezeu va incepe sa lucreze in inimile unora dintre ei. „El a pus asediu impotriva noastra ; ei vor lovi pe judecatorul lui Israel cu o nuia peste obraz“.

Mica 5

Evreii odinioara L-au dispretuit, L-au insultat, L-au respins si L-au crucificat pe Domnul gloriei, pe Mesia al lor si aceasta este ceea ce aduce profetia minunata care urmeaza: „Si tu, Betleeme, Efrata, desi esti mic intre miile lui Iuda, din tine Imi va iesi cel care va fi Stapanitor in Israel“. Acesta este judecatorul lui Israel, despre care a spus mai inainte. Versetul al doilea este o paranteza cuprinzand o explicatie cine este judecatorul lui Israel. El pare sa fie introdus aici intr-un mod remarcabil de brusc si nu exista dubii ca lucrurile pe care le-am explicat prezinta obiectul, corespunde modului de adresare al profetului si constituie cheia pasajului. De ce oare permite Domnul acest ultim asediu al Ierusalimului? El spune ca este din cauza purtarii lor fata de conducatorul si judecatorul lor. Cine a fost judecatorul? El s-a nascut in Betleem, dar isi are originile in vechime, in eternitate. El este o persoana divina. In har, El a devenit un prunc in Betleem, dar El este Yahve, Dumnezeu cel adevarat al lui Israel. Urmeaza apoi incheierea frazei incepute in primul verset. „De aceea ii va lasa pana la timpul cand cea care este in dureri va naste, iar ramasita fratilor sai se va intoarce la fiii lui Israel“.

Sionul este in travaliu. Acesta este cel mai important aspect pe care trebuie sa-l intelegem. Cand Hristos, judecatorul lui Israel, a venit prima data, ei nu L-au vrut ci L-au refuzat in modul cel mai umilitor. Moartea Lui pe cruce a facut ca Dumnezeu sa-L invieze dintre morti, dupa care El a mers in cer la timpul potrivit. Hristos este inaltat la dreapta lui Dumnezeu si, fiind acolo, a inceput o lucrare noua: aceea de a chema un popor ceresc pentru a fi partas cu El in cer. Aceasta este ceea ce se intampla acum. Daca Il avem pe Hristos, atunci Il avem pe El pentru gloria cereasca, adica un crestin are parte de aceasta daca are catusi de putin parte de viata lui Hristos. Dar El intentioneaza sa aiba in final si un popor pamantesc, fapt pentru care, in timpul acestui asediu final al Ierusalimului,

judicatorul lui Israel va apărea din nou. El i-a abandonat pentru un timp din cauza necredinței lor și din cauza că L-au respins, dar El nu abandonează pentru totdeauna. „Darurile și chemarea lui Dumnezeu sunt fără parere de rău“ (Romani 11.29). După cum El a ales din vechime acel popor, Își va reînnoi relațiile cu ei în final, dar, până atunci, ei sunt nevoiți să sufere consecințele nebușeniei lor de a-L fi respins pe Mesia. Când El va veni din nou, ei vor fi în cele mai amare dureri. În asemenea împrejurări travaliul va duce la naștere.

Sfârșitul chinurilor va veni prin harul Sau, iar dimineața fără nori va urma nopții celei lungi. Cât de profundă va fi bucuria atunci când Acela pe care ei L-au respins în vechime le va fi redat și va fi Judecătorul lui Israel! Când în loc să-i scoată pe evrei din poziția lor de israeliți spre a-i introduce în biserică lui Dumnezeu, cum a început să facă la cincizecime și continua de atunci până în prezent, răsădită fraților Sai se va întoarce la copiii lui Israel. Ei vor reveni la speranțele lor evreiești. Aceasta este semnificația celui de-al treilea verset. Răsădită fraților Sai, în loc să fie scoasă din vechile lor relații spre a deveni creștini, așa cum este acum, își va relua poziția de copiii ai lui Israel. Potrivit profetiei, nimic nu este mai important pentru binecuvântarea pământescă. Cine nu vede diferența dintre chemarea cerească de acum și chemarea pământescă din viitor nu poate înțelege acest verset, nici nu-l poate explica în mod corect. Acesta este motivul pentru care părinții bisericii au avut mari dificultăți și s-au rătăcit atât de mult: nici unul dintre ei nu a crezut în restaurarea lui Israel. Deși unii dintre ei au avut o oarece măsură de lumină, toți au alunecat în îngâmfare fără nici o bază că națiunile au luat definitiv locul evreilor și că biserică și Israel vor fi sub domnia glorioasă a lui Hristos pe pământ, amestecați cumva într-un mod ciudat. Aceasta constituie cel mai incoerent amestec de lucruri pământesti și cerești pe care și l-ar putea imagina cineva.

Adevărul revelat arată că poporul cereșc va fi în cer, iar cel pământesc pe pământ. Ca întotdeauna, totul este într-o ordine perfectă în planurile lui Dumnezeu și, după ce Își va fi încheiat lucrarea cerească, El va reveni ca Judecătorul lui Israel. Acum El este Capul bisericii. Pe pământ El va fi Mesia al evreilor, care va îi va restaura în poziția lor pe pământ în loc ca ei să fie absorbiți în biserică, așa cum sunt acum când unii dintre ei devin credincioși. Apoi ni se spune că „el va sta și va păstori turma sa în puterea lui Yahve, în marea Numelui lui Yahve Dumnezeu Sau; și ei vor rămâne“. Astfel, evreii, în loc să fie scoși afară din țară, vor fi așezați din nou în ea „pentru că acum el va fi mare chiar până la marginile pământului“. Toată puterea lor depinde de marea Lui. „Și Acesta va fi pacea“. Cel care este pacea noastră în cer va fi pacea lor pe pământ. „Acesta va fi pacea când va veni asirianul în țara noastră“. Cât de clar este că asirianul trebuie să apară din nou la sfârșitul veacului acesta și chiar la începutul veacului viitor! Confirmă ceea ce am văzut în Isaia. Yahve Își va reînnoi relația cu Israel atunci când asirianul va veni pentru a-și întâmpina soarta, când va veni în calitate de cap al unei mari coaliții ne-națiuni care va fi înfrântă chiar înainte de începutul mileniului.

Descrierea continuă. „Și răsădită lui Iacov va fi în mijlocul multor popoare ca roua de la Yahve, ca ploile marunte pe iarba, care nu întârzie din cauza omului, nici nu asteaptă pe fiii oamenilor“. Ei vor aduce pe pământ mângâierea deplină, dar nu numai atât, ci vor fi ca un leu. Acum însă, biserică poate fi și se cuvine să fie ca roua, dar nu cred, ba chiar sunt siguri că nu vor fi niciodată ca un leu. Sigur că îi va fi greu și celui mai vivace dintre predicatorii populari să extragă o semnificație spirituală admisibilă care să se potrivească adevărului despre biserică dacă este să ia cuvântul lui Dumnezeu așa cum L-a dat El. Totul este clar: din nou este vorba despre Israel și ei vor primi funcții

judecatoaresti pe pamant. „Si ramasita lui Iacov va fi intre natiuni, in mijlocul multor popoare, ca un leu intre fiarele padurii, ca un leu tanar intre turmele de oi: care, daca trece, calca in picioare si sfasie si nu este nimeni care sa salveze. Mana ta se va inalta peste potrivnicii tai si toti vrajmasii tai vor fi nimiciti. Si va fi asa: In ziua aceea, zice Domnul, voi nimici caii tai din mijlocul tau si-ti voi distruge carele. Si voi nimici cetatile tarii tale si-ti voi surpa locurile intarite“. Chipurile cioplite vor fi distruse si se vor razbuna pe pagani cum nu s-a mai auzit.

Mica 6

Urmeaza incheierea profetiei. Prima parte a ei este in principal rugamintile solemne ale lui Yahve. „Ascultati acum ce zice Yahve: «Ridica-te, apara-te inaintea muntilor, si dealurile sa-ti auda glasul!» Ascultati, muntilor, acuzatia lui Yahve si voi, temelii neclintite ale pamantului! Pentru ca Yahve are o judecata cu poporul Sau si vrea sa-Si apere cauza fata de Israel. Poporul Meu, ce ti-am facut?“ Yahve apeleaza la simtul lor al dreptatii. „Poporul Meu, ce ti-am facut? Si cu ce te-am obosit? Marturiseste impotriva Mea! Pentru ca te-am scos din tara Egiptului si te-am rascumparat din casa robilor si am trimis inaintea ta pe Moise, pe Aaron si pe Maria“. Nu a fost El intotdeauna acelasi Dumnezeu?

Urmeaza raspunsul: „Poporul Meu, adu-ti aminte acum ce a intrebat Balac, imparatul Moabului, si ce i-a raspuns Balaam, fiul lui Beor, de la Sitim pana la Ghilgal, ca sa recunoasteti dreptatile lui Yahve. Cu ce voi veni inaintea lui Yahve si ma voi pleca inaintea Dumnezeului Cel inaltat? Voi veni inaintea Lui cu arderi-de-tot, cu vitei de un an? Va avea Domnul placere de miile de berbeci, de zecile de mii de rauri de untdelemn? Voi da eu pe intaiul meu nascut pentru faradelegea mea, rodul pantecelui meu pentru pacatul sufletului meu? El ti-a aratat, omule, ce este bine. Si ce altceva cere Yahve de la tine, decat sa faci ce este drept si sa iubesti bunatatea si sa umbli smerit cu Dumnezeul tau?“ Cat de departe este aceasta de umblarea lui Israel!

Dar nimeni nu face asa pana ce nu este un suflet convertit, care a primit harul lui Dumnezeu in Hristos. Este imposibil sa fii cu adevarat smerit inaintea lui Dumnezeu fara a te fi intors la El in credinta, chiar daca se poate sa nu fi vazut inca faptul ca pacatele tale sunt ispasite prin harul Sau si ca in nici un caz El nu te va mai acuza de nedreptate. Intai este necesar ca in suflet sa se produca o pocainta adevarata, si Israel va fi adus la aceasta. Credinta produce adevarata pocainta si adevarata smerenie; acolo unde nu exista credinta, dupa cum vedem la sfarsitul capitolului, atat la popor cat si la imparat se va manifesta in modul cel mai solemn raul.

Mica 7

Profetul ia apoi pozitia de mijlocitor. „Vai de mine! Pentru ca sunt ca dupa adunatul fructelor de vara, ca bobitele ramase dupa culesul strugurilor. Nu este nici un ciorchine de mancare, nici un fruct timpuriu pe care il dorea sufletul meu. Cel evlavios a pierit din tara“. Este o plangere a profetului care se transforma, in cele din urma, in rugaciune. Apoi el descrie in modul cel mai izbitor ruperea oricaror angajamente si inselaciunea care era larg raspandita la evrei. „Nu va incredeti intr-un prieten, nu va puneti increderea intr-un prieten apropiat; pazeste-ti usile gurii tale de cea care sta culcata la sanul

tau. Pentru ca fiul isi dezonoreaza tatal, fiica se ridica impotriva mamei sale, nora impotriva soacrei sale; vrajmasii omului sunt oamenii din casa lui“. Este un gand solemn ca aceste cuvinte Isus le aplica in mesajul cu privire la imparatia Lui. Ce dovada grozava despre starea rea a omului este faptul ca acea stare care va atrage judecata finala asupra iudeului cuprinde exact acele lucruri despre care Domnul i-a avertizat pe ucenici sa se astepte sa vada dupa predicarea evangheliei! Nimic nu scoate in evidenta rautatea inimii atat de mult ca presiunea pe care harul lui Dumnezeu o exercita asupra oamenilor si nimic altceva nu-l expune pe un om mai mult la dispret sau ura desi aceasta inseamna numai a rasplati cu rau si numai cu rau cel mai mare bine pe care Dumnezeu i l-a dat omului pe pamant. Ceea ce Mica ne arata aici crestinul trebuie sa stie pe tot parcursul caili lui pe pamant, aceasta fiind ceea ce evreul evlavios va cunoaste in ziua din urma. Anticipam toate lucrurile avandu-L pe Hristos. Cunoastem binele care este in Dumnezeu si raul care este chiar acum in om. Evreul va trebui sa afle aceasta in final, avand de asteptat timpul potrivit, dar crestinul cunoaste aceasta in orice moment daca ii este credincios lui Hristos si adevarului.

Profetul izbucneste in cuvinte nobile, avertizand vrajmasul sa nu se bucure pentru ca Yahve va apara cauza poporului Sau. Cu toate ca ei nu o merita, Yahve va face aceasta numai pentru indurarea Lui si pentru cuvantul Lui. Astfel, „Natiunile vor vedea si se vor rusina pentru toata puterea lor. Vor pune mana la gura si urechile lor vor fi surde. Vor linge tarana ca sarpele; ca taratoarele pamantului vor iesi tremurand din locurile lor inchise. Se vor intoarce cu frica la Yahve Dumnezeul nostru; si se vor inspaimanta din cauza Ta“. Profetia se incheie cu exprimarea incantarii pe care sufletul o afla in harul lui Dumnezeu care iarta pe poporul Sau din vechime. Tot binele pe care El il va face in ziua din urma este numai implinirea a ceea ce a promis de la inceput: asa de binecuvantate sunt caile lui Dumnezeu de la inceput pana la sfarsit. El este Yahve cel care nu se schimba in pofida schimbarilor poporului Sau.

clickbible.org